

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Turfmarkt 147
2511 DP DEN HAAG

Onze referentie: 17362
Betreft: Reactie consultatie Besluit digitale toegankelijkheid overheid

Utrecht, 13 november 2017

Geachte mevrouw, mijnheer,

Hierbij reageren wij op de Internetconsultatie inzake het “Besluit digitale toegankelijkheid overheid” (<https://www.internetconsultatie.nl/digitoegeankelijkheid>). Allereerst is Stichting Accessibility positief over het feit dat het Besluit er voor zorgt dat de toegankelijkheidsstandaard EN 301 549 wettelijk verplicht wordt gesteld. Hieronder zullen wij algemeen en meer specifiek reageren op het voorstelde besluit.

Algemeen

Het Besluit digitale toegankelijkheid overheid dient ertoe de Europese richtlijn 2016/2102 om te zetten in bindende nationale regelgeving. De 56 overwegingen die de context van de EU richtlijn duiden bevatten zowel qua vorm als qua inhoud nuances die naar ons idee ontbreken in het voorgestelde Besluit. Het Besluit gaan in brede zin uit van het rekening houden met personen met een beperking, daar waar de EU richtlijn en het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap- waar in het Besluit naar verwezen wordt - uitgaan van inclusief ontwerp. Op diverse plaatsen in de richtlijn is daarnaast specificering en duiding aanwezig waar deze in het Besluit ontbreekt.

Er wordt geen (nieuwe) toezichthouder aangewezen. Uit onderzoek van de afgelopen jaren van onder meer stichting Accessibility is gebleken dat toepassing van toegankelijkheidsstandaarden bij overheden nog lang geen vanzelfsprekendheid is. Organiseren van toezicht (en ondersteuning) is naar ons idee van groot belang om toegankelijkheid bij de Nederlandse overheid te realiseren. Het past naar onze mening niet deze verantwoordelijkheid voor een groot deel terug te leggen bij de kwetsbare eindgebruikers.

Wij adviseren om de actuele status van de toegankelijkheidsverklaringen te onderhouden via een website van de overheid, bijvoorbeeld zoals nu gebeurt door Dienst Publiek en Communicatie op: <https://www.communicatierijk.nl/vakkennis/r/rijkswebsites-verplichte-richtlijnen/websiteregister> en Logius op: <https://www.digitoegeankelijk.nl/monitor/overzicht-toegankelijkheidsverklaringen>

Per artikel

Artikel 2. Betekenis en reikwijdte

In diverse sectoren zoals onderwijs en zorg is discussie in hoeverre deze nieuwe wetgeving van toepassing is. Deze sectoren expliciet maken in het Besluit kan deze discussie wegnemen. Het is aan te bevelen niet enkel sectoren die buiten de werkingssfeer van het Besluit vallen te benoemen maar ook welke er binnen vallen.

Overheidsinstanties kunnen zichzelf uitzonderen voorzover sprake is van een, door henzelf te beoordelen en te verantwoorden, onevenredige belasting. Deze uitzondering zou op onderdelen moeten zijn en niet organisatie-breed.

Enkel benoemen van slechtzienenden, slechthorenden, ouderen en gebruikers in het algemeen geeft een onvolledig beeld van de reikwijdte.

Artikel 2 lid 2 (opmerking 27 in EU richtlijn) vermeldt een termijn van 14 dagen om video's toegankelijk te maken die worden gepubliceerd. Deze termijn ontbreekt in het Besluit.

Artikel 3. Impact en uitvoerbaarheid

Artikel 3 lid 2:

Uitzondering onevenredige last: Een organisatie mag afzien van toepassing op een site. Er mag enkel op specifiek te benoemen criteria een beroep worden gedaan op een onevenredige last. Een organisatie zal zich altijd moeten inspannen om content zo goed mogelijk toegankelijk te maken. In norm-termen: de uitzondering kan op criterium-niveau, niet op norm-niveau en moet ook als zodanig verantwoord worden. Deze specificering staat wel in de EU-richtlijn maar niet in het Besluit.

Artikel 4. Invoering

Overheidsorganisaties moeten op hun eigen website verantwoording afleggen over de toepassing van de toegankelijkheidsstandaard. Er staat niet beschreven dat er een verklaring met status per kanaal beschikbaar moet zijn.

Wij raden aan de verantwoording door de bestuurder van de betreffende organisatie te laten afleggen. Het gaat immers niet om enkel een moment opname van een specifiek kanaal maar om structurele borging van inclusief ontwerp in de organisatie.

Voor mobiele applicaties staat in de EU richtlijn de mogelijkheid om de toegankelijkheidsverklaring te plaatsen bij de vindplaats van apps (doorgaans de 'appstore'). Deze meest logische optie ontbreekt in het Besluit. Wij raden in *alle* gevallen aan de verklaring te plaatsen op de voor de gebruiker meest logische en praktische plaats. Dit zal bij meerdere kanalen doorgaans een toegankelijkheidsverklaring zijn op het kanaal zelf en niet in één overzicht.

Hoewel overheidsinstanties het in het Besluit bepaalde pas met ingang van 23 september 2019 toe hoeven te passen voor nieuwe websites dienen verklaringen vanaf 23 september 2018 aanwezig te zijn. Dit staat nergens expliciet in het Besluit vermeld.

Artikel 5 Toezicht en rapportage

Het besluit geeft niet aan hoe bij organisaties wordt afgedwongen dat een toegankelijkheidsverklaring volgens het juiste formaat wordt afgegeven. Een sanctie is niet het eerste middel waar Accessibility aan denkt maar het is interessant te vernemen hoe men denkt deze

verklaringen af te dwingen; Op dit moment blijkt uit cijfers van de overheid zelf dat ongeveer de helft van overheidsorganisaties een verklaring afgeeft.

Artikel 5 lid 2e : Het is voor transparantie, beheer en controleerbaarheid van tekortkomingen van belang dat resultaten niet enkel gecommuniceerd naar de betreffende organisaties zelf maar op één centraal register worden geplaatst.

Uit de toelichting bij artikel 5 blijkt dat zal primair getoetst zal worden op de aanwezigheid en inhoud van de toegankelijkheidsverklaringen, waarbij wordt ingegaan op prioriteitstelling en tijdpad. Dit is een kwantitatieve toetsing die niets zegt over de kwaliteit en toegankelijkheid van de website; toezicht dient plaats te vinden op zowel de correctheid van verklaringen zelf als de inhoud.